

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računa se po 10 kr. za mesec po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština znaša.

Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.

Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari.

V Ljubljani 30. januarja.

Neizmerno se je premenil položaj poslednji mesec in nam Slovincem, kakor vsem avstrijskim Slovanom računati bode s tem premenjenim položajem. Ko je bil imenovan grof Thun namestnikom na Češkem, je bilo zavladalo mnenje, da se je približal čas, ko se bode začela preustrojevati Avstrija na podlagi zgodovinskih prav posamičnih pokrajin. To imenovanje bilo je vzbudilo v Čehih velike nade, v Nemcih pa velik strah. V Izraelu se je kričalo, da se hoče raztrgati in razkosati naša država. Na daljnem obzoru je zarja že napovedala uresničenje čeških teženj.

To je bilo dalo povod, da se je bilo začelo energičneje zahtevati uresničenje državnopravnih teženj. V Pragi so zlasti Mladočehi bili sprožili to stvar v deželni zbor, oba Grega sta z največjo zgovornostjo zagovarjala obnovljenje državnih prav kraljevine Češke, tako, da sta zaradi svoje prevelike gorečnosti prišla celo v nasprotje z zgodovinskimi veleposestvom. Ravno tako so se bile državno-pravne težnje tudi vzbudile na jugu. Dalmatinski deželnozborni poslanci so hrvatsko državno pravo, to je zjedinenje s Hrvatsko vsprejeli v svoj program. Mi si od te akcije nismo obetali toliko sadu nego naši severni in južni bratje, kajti dvomili smo, da bi bil grof Taaffe nekdanji predsednik meščanskega ministerstva, kar nakrat postal iz Savla Pavel. Tudi imenovanju grofa Thuna predsednikom nismo pripisovali tacega pomena, nego v Pragi, kajti že imenovanje grofa Schönborna pravosodnim ministrom je nas dovolj streznilo. Vzlic temu pa smo se radovali take naudušenosti in energije Mladočehov in Dalmatincev, vedeč, da koristi to narodni zavesti.

Dogodki so se res vse drugače razvili, nego se je pričakovalo. Energija Mladočehov je vsekako pospešila razvoj stvari in pripomogla, da se je preje pojasnil položaj, da sedaj vsaj vemo, pri čem da smo. Odločujoči vladni krogi so kmalu pokazali, da jim državno-pravne težnje ne ugajajo in so zato priganjali, da se skličejo konference na Dunaj in tako pridobe Nemci proti gibanju Mladočehov. Kako se je pogajalo na Dunaji, ne vemo, a stvar je morala biti za Čeha kaj neugodna, kajti Rieger in tovariši se neso upali niti omeniti svojega držav-

nopravnega stališča. Res je vodja Staročehov se tolažil v Češkem klubu v Pragi, da se neso odrekli Čehi na Dunaji nobeni pravici. Toda to je kaj slabo tolažilo, kajti to je naravno, da se ničemur neso odrekli, ker ničesar sedaj ni še uresničene od državnega prava. Na drugej strani je pa dovolj žalostno, če ničesar dosegle neso. Nekateri so to zmatrali za posledico državnega prava, da mora vsak uradnik na Češkem biti več obeh deželnih jezikov. Sedaj so se pa tej pravici odrekli Čehi, ko so dovolili, da nekaterim uradnikom na Češkem ni treba znati češčine. S tem so se vendar odrekli jednej pravici, ki je kaj v tesnej zvezi s češkim državnim pravom. Zaradi tega pa mislimo, da ima res bolj prav Dunajski list pismo, da je s sporazumljenjem pokopan federalizem. Morda se bode še poskušalo oživiti ga, toda jako težko bode to prizadevanje imelo kaj uspeha, kajti imeli smo priliko preveriti se, da vlada v višjih krogih preveliko nasprotje proti federalizmu. Že trikrat se je v Avstriji poskušalo državo preustrojiti v federalističnem zmislu, toda vselej se je poskus izjalovil. Že leta 1865, je to poskusil grof Belcredi, pozneje pa grof Hohenwart in zadnjikrat se je poskušalo pod Taaffejem, toda vselej brez uspeha. V prvih dveh slučajih je celo vlada bila za federalizem, a vendar je ostalo le pri poskusu. Javaljine bode v bodoče kaj bolje.

Položaj je potem takem za nas avstrijske Slovence kaj neugoden, a vendar nam ne kaže obupati, samo nauk, ki ga nam dajo ta pogajanja, moramo dobro znati porabiti. Mi nikakor ne odobrujemo, da češki listi hočejo prikrivati poraz federalizma in le ga more o daljni borbi za deželno avtonomijo. Veliko naravneje bi bilo, da bi sedaj, ko so se imeli priliko preveriti, da uresničenja zgodovinskih prav skoro ni pričakovati, da bi se postavili čisto na stališče sedanje ustave zlasti na stališče člana XIX.

Nadejamo se, da Staročehi le zaradi tega prikrivajo poraz, ker se boje napadov Mladočehov, ki se pripravljajo, da jim podkopljejo tla. V resnici bodo pa manj pozornosti obračali zgodovinskemu pravu, ker že zadnji čas so Staročehi le neradi govorili o tej stvari.

Glavni vzrok, da se Slovani avstrijski še

nesmo dokopali do narodne enakopravnosti je pač to, da nismo imeli nobenega skupnega programa. Vsak je hodil svoja pota. Tak program se pa niti sestaviti ni dal, ker so nekateri Slovani bili na zgodovinskem, drugi pa na narodnostnem stališču. Poljaki so pa hodili svoja pota, ker so bili v ugodnem položaju, da so lahko hodili z desnico in levico in dobro znali izkoriščati ugoden položaj. Sedaj so se pa razmere vse predrugačile.

Čehi so imeli priliko preveriti se, da s podarjanjem zgodovinskega stališča nič ne dosežejo, temveč le škodujejo svojim krvnim sobratom na Moravskem in Šlezkem. Za Poljake se je pa stališče jako otežilo, sedaj neso več oni važen faktor kakor so bili, posebno za Nemce neso več tako potrebni. Zatorej mislimo, da bi tudi Poljaki sedaj bili voljniji se tesneje okleniti drugih Slovanov.

Položaj je torej sedaj za sestavo skupnega programa kaj ugoden. Dolžnost naših državnih poslancev je tedaj, da porabijo svoj upliv, da se poskusijo Slovani sporazumeti o skupnem programu, to je posebna dolžnost onih poslancev, katerih beseda kaj velja pri Čehih ali Poljaki. Vsekako je pa treba, da se to sporazumljenje dožene hitro, da s skupnim programom stopijo kandidatje pred volilce pri volitvah za državni zbor. Če se posreči sklopiti skupen program, bodo se rane kmalu zacelile, katere so usekale Dunajske konference.

„O možnosti nemško-francoske zveze“.

Znani francoski polkovnik Stoffel, ki rad obrača javno pozornost na svojo osebo in je že izdal veliko vojaških spisov, posebno pa se obnesel s svojimi dopisi iz Berolina, v katerih je od 1866. do 1870. leta francosko vlado obveščal ob izvršni organizaciji pruske vojske in jo svaril pred vojno s takim nasprotnikom, izdal je pod zgoraj omenjenim naslovom knjižico, v kateri se bavi z razmerami mej Nemčiji in Franciji.

„Videlo se bode — piše Stoffel — da nobena vlada ne bode mogla narediti sprave ali le približanja k Nemčiji, dokler poslednja ne popravi teške hibe, katero je zakrivila 1871 l., ko si je priklopila Alzacijo in Loreno. Zgubivši ti deželi, zgubila je Francoska tudi svojo varnost. Od Metz do Pariza je za vojsko le 12 dnij hoda in na potu ni

LISTEK.

Slike litevske.

Radi Tilde.

(Češki napisal E. Jelinek, posl. V. Nevin.)

Zopet sem bil jedenkrat popolnoma zdrav, imel sem novo modno obleko in v njenih s svilo podšitih žepih mikavno zbirko ruskih državnih asignacij v svobodno dispozicijo.

Zdravje, suknja Pariškega kroja in dovolj penez! S tem razumete laskavo, da sem se radi takih okoliščin odlikoval z neobičajno pripravnostjo postati topliški gost. In pripoznavam takoj pred vsem, da tako lepe prilike nikdar nisem zamudil.

Moj Bog! Ves dan ničesar delati, zijati, hoditi na sprehod, poslušati na promenadi fagot in turški boben, seznanjati se z interesantno družbo, prejemati in razširjati puče, to je vendar nekaj vredno in ni omejeno niti z okoliščino, da je topliški gost včasih prisiljen (da si ohrani dobro voljo in da se ne odtegne vseobče vsprejetim obi-

čajem) polizati malo te gorke vode ali čopotati v vani napolnjene s slabo baje žvepleno in gorko vodo. To je sicer tiranstvo, ali ne izogne se temu nihče, osobito dame, katere si znajo v toplicah to vodno gorkost nagraditi s tisočerm topliškim razkošjem. Saj veste, kako to gre...

Postal sem torej nadarjen kandidat topliškega življenja in akoprav sem ondaj blodil baš zopet v okovih, domislila se pač brez mojega poučenja, da v voda h, na katere sem naletel, niso krepili svojih udov že stari Rimljani, o katerih gre s trobento reklame vest, da so se tu in tam kopali za zdravilne vode dobro znajoči, zatekaje se k njim in dobivaje v njih tolažbo, kar dotičnim toplicam pomore do velike slave in do imena. Ali meni je bilo na tem zares od davno malo, kje so se povsod Rimljani kopali. Da se v Druskijenikih niso kopali! Meni je zadoščala misel, da so si v litevskih toplicah svoje ude krepčali svoje dni vrstniki in potomci oca Gedimina. No in to je za našince reklama.

Ne dvomim sicer, da zemljepisne vednosti vaše segajo na dno nedosežne globočine in da bi ne izgubili veljave morda niti v očeh Przevalskega, Nordenskjölda ali Nachtigala, nič manj tešim se z

nado, da ne bode slišali stare, znane pesni, ako vam povem pred vsem nekaj o — španjskej vasi.

No, mi Slovani si smemo reči, da imamo vzajemno na slovanskej zemlji dosti španjskih vasij. Torej!

Nočem pretiravati, zato tudi povem odkritosrčno takoj v prvej vrsti, da Druskijeniki niso noben Čimboras. Ali niti to ne bo Druskijenikom na škodo, tem manj, ker vas mislim s prvimi litevskimi toplicami seznaniti le z nekoliko črtami. Druskijeniki se nahajajo v severozapadnem voglu Grodenske gubernije in ako prekoračite po cesti iz Rotnice tri vrste, tam ste. Do staroslavne Grodna imate vsega 28 vrst. To so le skoki. Za slučajnega filologa — čitatelja pristavljam, da naziv Druskijenik prihaja od litevske besede druska, druskas, to je sol, solni vir, s katerim pojasnjenjem sem storil ob enem kemično analizo druskijeniske vode. Lega Druskijenikov ni sicer posebno čarokrasna, ali kdor pribrede na teh potih iz bed beloruskih pokrajin, počuti tu čarobnega osveženja dosti. Ne na spomlad, marveč poletu in na jesen pretaka se tod vzduh čist, svež, zdrav. Steka se tu Rotničanka s prekrasnim Nemnom, opevanim v mnoge pesni prvih

nobene trajne naravne ovire, dočim je Berolin 40 dnij hoda od meje in ga varujeta Rena in Laba. Francija je pa navalu odprta.

Nemčija bode vedno, ali vsaj kakor je rekel Moltke, petdeset let neprestano, morala biti pripravljena, da brani zavojevanje deželi. Dokler se to ne premeni, si ne bode noben državni načelnik in noben minister upal, storiti le korak za spravo, kajti zadela bi ga javnega mnenja razburjenost.

Stoffel ne umeje, da je Bismarck pritril tako žalostni politiki. Se li sme verjeti izveštvju nekdanjega veleposlanika v Berolinu, markiza St. Valliera na francosko vlado, spoznal je Bismarck hibo svojo vsaj deloma. Pri Mikulovem bil je Bismarck vse drugače energičen. V tem oziru pripoveduje Stoffel znani dogodek, katerega mu je nekda Bismarck sam pravil. Ko je mej vojno 1866 l. Napoleon posegel vmes, spoznalo se je, pa bi utegnula začeti se istodobna vojna s Francosko in južnimi nemškimi državami. Le Moltke napravil je takoj bojni načrt, ker se je hotel hkratu z vsemi poskusiti. Najbolj bojevit bil je kraljevič Friderik Viljem. Ko je Bismarck prišel h kralju predlagat mir, bil je kraljevič v predsobi. Da bi Bismarcku pokazal zaničevanje svoje, izpodtaknil se je kraljevič nalašč nad svojo sablo, a pri tem sunil Bismarcka v nogo. Kralj je naposled bil za mir, a pisal je Bismarcku: „Po resnobnem uvaževanju in presojanju Vaših nagibov pritrujem temu sramotnemu miru“.

Kako je bilo možno, vpraša Stoffel, da tacega moža, ki je St. Vallieru nasproti izjavil, da se nobenemu narodu ne sme delati škode, ker se tacega čina prej ali slej treba kesati, polotila taka pomota, ki od takrat neprestano razburja vso Evropo? Nemčiji pretita sedaj na vzhodu in zapadu dve državi, broječi vkupe šest milijonov vojakov. Se li ta hiba da popraviti? Dokler vidi Francoska samokres namerjen proti svojemu srcu, bode prijatelj vsem sovražnikom Nemčije, zlasti pa Rusije, ne iz simpatije do Slovanov, kakor mnogi Francozje trde, ki so nevedni ali goje iluzije in verujejo ruskemu prijateljstvu, ampak iz naravnega čustva, ki združuje vse sovražnike kacega naroda. Nemčija sama more uprizoriti v Evropi dobo miru in počitka. Za ofenzivno in defenzivno zvezo s Francosko morala bi povrniti Alzacijo in Loreno. Bode se li v Nemčiji našel mož, ki bi bil krepak dovolj, da reši veliko to ulogo?

Nemčija smela bi zahtevati, da se trdnjave ob Reni prenarede v odprta mesta. Samo Rena delala bi mejo mej obema državama. Da bi bila zveza trajna in uspešna, ne zadoščevalo bi, ako bi se samo Lorëna dala nazaj. Zveza bila bi dolgotrajna in odkritosrčna in nikdar bi se ne videla močnejša zveza. Namesto, da se v neplodnih oboroževanjih uničujemo, bavila bi se Evropa s svojo civilizatorno nalogo, kajti nevarnost za civilizovane narode tiči na vzhodu.

Rusija raste polagoma, a gotovo in polastila se bode nekega dne podunavskih držav. Pride li bojevit car na prestol, se bodo mari nezjedineni zapadni narodi mogli ustavljati slovanskega plemena grozovitemu navalu? To bode vojna civilizacije proti barbarstvu. Nemško francoska zveza razdejala bi nevarno to eventualnost. Avstrija, Italija in Turčija morale bi se pridružiti. Tako bi proti vzhodu se se-

stavila liga evropskih držav, katera bi bila vedno pripravljena, ustavljati Rusijo v njenih slavohlepnih namenih. To bi bila liga evropske svobode in civilizacije.“

Poslednja fraza vse pove. Ako polkovnik Stöffel na strani Nemčije še o svobodi sanjari, potem ga pač ne moremo resnim zmatrati. Isto tako se nam smešno zdi, da tako strastno piše proti zvezi z Rusijo, ko ta zveza še gotova ni in bi Francozi lahko Boga do komolca hvalili, ko bi imeli že spisano pogodbo v žepu. Tako pa je polkovnik Stöffel s svojo knjižico le to dokazal, da je njegova samodopadljivost večja, nego njegovo rodoljubje in njegova trezna razsodnost.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani, 30. januarja.

Kako malo spravljivi so Nemci, pokazali so predvčeraj pri volitvi novega predsedstva Praške zbornice. Friderik Tempsky je izjavil v imenu Nemcev, da se volitve ne udeležijo vsled nazorov, katere so že večkrat izjavili. Ta izjava je sicer zavil v nekaj lepih fraz o spravi mej Nemci in Čehi. Predsednikom zbornice bil je potem voljen Šebor, podpredsednikom po Rivnac. Posvetovanje o pripravih za deželno razstavo se je odložilo na želje Nemcev do srede drugega meseca, da se Nemci dogovore, se li udeležijo razstave, ker bodo najbrž storili po dognanem sporazumljenju.

Nemški liberalci se bojé, da zgubé jeden državnozbornski mandat v **Bukovini**. Jutri bode volitev jednega poslanca v mestnej skupini, ker je umrl prof. Tomašček. Nemški liberalci so postavili za kandidata c. kr. deželnega sodišča svetnika Miskolczyja, vladni kandidat je baron Evdoksij Hormuzaki. Slednji pa ima precej upanja, da zmaga: Dosedaj je ta okraj vedno zastopal liberalci.

V specijalni debati o budgetu ministerstva uka in bogočastja se je v **ogerske** zbornici poslancev mnogo govorilo glede učenja grščine. Več poslancev je iz pedagogičnih ozirav zagovarjalo učenje grščine. Državni tajnik Berzesviczy je odgovarjajoč raznim govornikom posebno naglašal, da je mladina v sedanjih šolah preobložena z učenjem, in je zatorej potrebno, da se odpravi učenje grščine. Kakor se kaže, je vlada ogerska trdno sklenila, vsekakor odpraviti grščino iz srednjih učilišč.

Vnanje države.

Vest, da **Rusija** hoče prikratiti avtonomijo Finske, ni osnovana. Komisija, ki se je imenovala, ima le namen proučevati, kako bi se olajšal železniški promet mej Rusijo in Finsko in kako naj bi se odpravile razlike v poštnih, denarnih in carinskih zadevah, da se tako pospeši trgovina. Gledalo se bode pa, da Finska tudi v finančnem oziru ne bode na škodi.

Te dni smo omenili nek pogovor „Matinovega“ dopisnika z **belgijskim** generalom Brialmontom, danes je pa nam omeniti pogovor istega dopisnika s pisateljem knjižnice „Belgija in najbližja vojna“ bivšim belgijskim majorjem H. Girardom, ki je sedaj jeden največjih nasprotnikov generala Brialmonta. Tudi Girard misli, da je vojna mej Nemčijo in Francijo neizogibna in da se o tem govoriti ne da, da bi se mirnim potom Franciji vrnila Alzacija in Lorena. Po Girardovem mnenju pa ni misliti, da bi Belgija mogla braniti neutralnost svojo z orožjem in je zatorej treba, da se Belgija že pred vojno odloči na jedno ali drugo stran. Belgija tudi nema predpogojev za hitro mobilizacijo in bi mogla vkup spraviti k večjemu 110

do 120 tisoč mož; samo za brambo Antwerpna bi potrebovala 800.000 mož, tako da bi za Lüttich in Namur ostalo le še nekaj malega vojakov, za poljsko vojsko pa nič. Poleg tega bi se milice ne mogle slicevati v krajih, katere bi zasel sovražnik. Major zmatra popolnoma za gotovo, da bi obe sovražni vojski udrla v Belgijo, kajti pravica prehoda skozi deželo je ravno tako utemeljena, kakor posedanje neutralnih trdnjav. On je preverjen, da Nemci lahko po petih železnicah v 10 dneh lahko postavijo 500.000 vojakov mej Aerschatom in Huy-em, Francozi pa v istem času ravno toliko mej Alostom in Namurom. Štiriindvajset ur po objavi vojne bi začela nemška konjica Hasselt, Saint Troud, Tirlemont, Maastricht itd., francoska konjica pa Alost, Tormonde, Ath. Iz Giveta pride francoska konjica v 8 urah do Namura, nemška konjica pa ob istem času pride do Lütticha. Belgija bi bila v neprijetnem položaju, da bi hkratu morala napovedati vojno Nemčiji in Franciji. Sovražniki bi pa ne napali trdnjav Namur in Lüttich, temveč je samo obkolili. Belgija bi bila torej na milost in nemilost izročena dogodkom.

Na **Portugalskem** zagovarjajo listi raznih strank zvezo s Španijo. Dosedaj pravijo, so Angleži vedno ovirali tako zvezo, a sedaj je položaj drugačen, ko so Portugalci dobro spoznali Angleže. Sedaj nema taka zveza nobenih ovir več. Ker neso le republikani za tako zvezo, ni nemogoče, da se obistini. V Londonu bodo pač s takim prevratom stvari malo zadovoljni.

V **holandske** prvej zbornici je naznanil minister vnanjih zadev, da prošeni razsodnik ni prevzel razsojevanja o meji mej Surinamom in francosko Guyano. Časopisi so poročali, da se je bil za razsodnika naprosil ruski car, minister pa razsodnikove osebe ni imenoval.

Domače stvari.

— (Trgovska in obrtniška zbornica) bode imela 31. januarja ob 6. uri zvečer redno sejo. Na dnevnem redu je: 1. Zapisnik zadnje seje. 2. Prošnja za semnje v Gradci. 3. Volitev zastopnika v odbor obrtne nadaljevalne šole: a) v Ljubljani, b) v Krškem. 4. Podelitev cesar Fran Josipovih ustanov onemoglim obrtnikom. 5. Podelitev ustanov učencem in učenkam c. kr. strokovnih šol v Ljubljani. 6. Volitev zastopnikov pri svečanosti 50letnice niže-avstrijskega obrtnega društva na Dunaji. 7. Pravila bolniške blagajnice tovarne v Belpeči. 8. Prošnja za ustanovitev strokovne šole za krojaštvo. 9. Prošnja za semnje v Ratji. 10. Prošnja tehniškega društva v Ljubljani za podporo. 11. Volitev predsedništva.

— (Zabavni večer „Pisateljskega podpornega društva“) ni bil povoljno obiskan. Čital je gosp. profesor Fran Levec iz zupščine Frana Levstika. Berilo je bilo jako zanimivo in le škoda, da ni bilo več udeležnikov. — Čudom se čudimo nekaterim gospodom, da se toli trdovratno ogibajo teh večerov, a poleg pa vedno tožijo, da v Ljubljani ni nikakega socialnega življenja. — Prihodnji večer bode ob svojem času naznanjen.

— (V Zagrebu) bila je včeraj dopoludne volitev župana. Izvoljen je z 21 glasovi gosp. dr. Amruš, 18 glasovnic bilo je praznih. Podžupanom bil je izvoljen g. Milan Stanković.

— (Iz Gradca) poroča se v „Deutsche Zeitung“, da bode fzm. baron Kuhn zopet imenovan poveljnikom.

poljskih pesnikov, in razgled imate z vzvišenih mest na deset vrst, daleč v Suvalsko in Vilensko gubernijo. Trg sam je vzgleden in dela prijazen in povoljen utis, tak, po kakeršnem nekateri ljudje hrepene. Ulic tu ni mnogo, ali vse so ravna, široke, zastavljene s prijaznimi hišicami, večinoma pritličnimi, nad katerih krovi šume veje kostanjevih in topolovih drevoredov. Vse to dela utis nad mero mil, vaški. Prospekt Nemenski, ulice Grodenske in Zagradne so tu in tam olepšane z lepim poslopjem, katerega sicer ne krasi lesk mramora, katero pa vabi oko s prostimi okrasami drevja in s svojo prijaznostjo. Tu se vije po skromnem napustku prav tako veličastno temni solak, kakor pri rimskih karijatidah, timpanovih in konsolah. In imajo tam tudi lepo cerkev katoliško in novejšo cerkev pravoslavno ...

O topliškeje uredbi vam ne povem mnogo. Podolgasta poslopja, studenec, urejena pota. Od svetovnih toplic razlikujejo se Druskijeniki z neobičajno prostoto in z mirom. Tu je manj komedijantovstva nego drugje. Manj je tu krvavo rdečih solčnikov in čudovito dolgih rokovnic nego v Meranu, Ostendi in Nizzi. Manj je tu tudi milijonarjev segnanih s ce-

lega sveta. Shaja se tu skoro izključno družba litevska, spestrena tu in tam s kako uradno rodbino rusko iz Vilna, Grodna, Minska ali od drugod. „Poczciwy żydek“ litevski je zbil i tu svoj šatorček, česar pa nikakor ne prištevam k največjim povabnostim Druskijenikov.

Za to pa obširni smrekov park, zasajen za trgov na bregu Nemna, ne pripada k poslednjim krasom tega sveta. Ljubeznjiva vonjava in topel vzduh polni prsi in prekrasno zelenje krmi panske lačne oči. Ako povem k temu, da se tam sprehajajo in po klopih ali pa v mahu posedajo krasne Litvinke, rekel sem že zadosti, da mi bode verjeli na besedo, da Druskijenički park ni kaka ograda, marveč krasen vrt, okrašen s cveti leskeče krasote. Tega ne najdete povsod tako.

Da Litvinke, poljske Litvinke! Pač se bode o njih prepričali še kje v posebnej sliki, a tu spoznajete, da vse, kar je kje povedanega v slavo Poljakinj sploh, Litvinkam velja nič manj. Da, rekel je tudi nekdo, da so prav poljske Litvinke s krasoto in čednostmi odlikujejo mnogo nad ostalimi svojimi sestrami v Kroni, v kneževini Poznanjske in v Haliči.

Stopaje sedaj k reči samej, prisiljen sem pred vsem opravičiti prosti ton, s kakeršnim sem pričel ta spominek. Stori sem to le radi tega, da bi vas ne splašil z neljubo melanholijo takoj priletoma. Ako ostanete tem vrstam verni do konca, česar vas srčno prosim, ne treba se vam bati pri tem veliko veselosti.

To je bilo tako

Nekoliko let pred svojim tedanjim bivanjem na Litvi imel sem srečo pozdraviti v svojej domovini litevski parek nasrečnejih novoporočencev na svetu. Bila mi je s tem ponujena lepa prilika ogrevati se pri ognjišči sreče dveh gotovo rajskomilih ljudi. Odpravila sta se na svatobno pot v kraje pomaranč in palm, in ker sta si oba želela poznati tudi bratsko zemljo Čehov, šla sta za kratko tudi v Prago, od koder sta delala manjše izlete v okolico našega kraljestva. Bil sem jima ondaj družbenik in sprevodnik na mnogih potih. In priznavam pri tej priložnosti hvaležno, da je bila baš mlada gospa Felicija, katera je položila v moje srce v formi filologičnih preiskavanj, z delikatnostjo in ljubeznjivostjo, Litvinkam vlastno, prvi temelj hrepenenja: poznati in ljubiti Litvo. Tudi pan Gervazij, nje

— (V komisijo za pogozdovanje Krasa) voljen je mesto unarlega Antona Šuca g. Aleksander Mahorčič, posestnik v Motavunu.

— (Telovadno društvo „Sokol“) izdalo je svoje letno poročilo za društveno dobo od 1. januarja do 31. decembra 1880. V njem je na prvem mestu prav dobro sestavljeno poročilo začasnega tajnika gosp. Ivana Mejača, potem poročilo blagajnika g. P. Skaleta in proračun z 1890 l., o katerih smo že povodom občnega zbora poročali. Društvo je imelo v letu preteklem 19 članov, 207 tukajšnjih in 16 vnanjih, ukupe 242 članov.

— („Tržaški Sokol“) priredil je preteklo nedeljo velik ples v dvorani gledališča „Politeama Rosseti.“ Udeležba bila je mnogobrojna, zbran je bil cvet slovenskega prebivalstva, prvo četvorko plesalo je blizu 100 parov. Dvorana bila je ukusno okrašena, toaleta dam jako elegantne, zabava izborna. „Edinost“ poudarja, da je vsa odlična družba govorila slovenski, oziroma hrvaški in da se je vendar jedenkrat opustila italijansčina. Na veselico došle so deputacije Tržaških narodnih društev in mnogo gospodov z dežele.

— (Zlato poroko) praznoval bode na Kranjskem, posebno pa v Ljubljani, kjer je bival 36 let, obče znani zidarski mojster g. Fran Faleschini, 73 let star, s svojo 72 letno soprogo, v stvojem rojstvenem kraju v Moggi-u na Furlanskem, ker biva sedaj, odkar je stavbinsko obrt v Ljubljani izročil svojemu sinu g. stavbinskemu mojstru dr. F. Faleschini-ju. Gospod Faleschini star. sezidal je posebno veliko cerkvā na Kranjskem, mej njimi Trnovsko v Ljubljani in gotovo mu bodo klicali prijatelji tem povodom: „Še mnogaja leta!“

— (Nič več tamborjev in trobcev!) Da pridobi država tem več delavnih močij v vsakem oddelku in dosledno tudi v vsej vojski, odpravili se bodo, kakor se čuje, tamborji in trobci in bodo dobili orožje, mesto njih pa bodo uvedli za vsak bataljon dve fanfari, godala, ki ni ne boben, ne trobilo, človek bi dejal, nekaj mej obema, odlikuje se pa po neznosnem hrščanju, kar se uvidi že iz tega, da bode imel cel bataljon samo dve. — Vsak polk pomnoži se za 64 mož in cela vojska za 700. Oborožili se bodo tudi pijonirji in sanitetni polk in vojska se tako pomnoži še za 15000 mož. Sedaj pač ne bode imela narodna „Oj ti soldaški boben“ tacega pomena, s časom bo to neodpušljiva anahronizem.

— (Poskušen samoumor.) Včeraj dopoldne ob 1/2 12. uri hotel se je na sobnih vratih hôtela „Pri južnem kolodvoru“ obesiti agent s podobami Ž. G. od znane Zagrebške tvrde. A sobni hlapec je prišel slučajno v sobo in še gorkega Germana odrezal. Odnegli so ga v bolnico, ker se je zopet kmalu oživel. Uzrok poskušnemu samoumuru so slabe kupčije.

— (Iz Bo rovnice) se nam piše: Čuditi se mora človek, da se krajni šolski svet nič ne gane in ne zahteva povračila škode, ki so jo zajci napravili na šolskem vrtu. Za take škode je vendar zakupnik lova po zakonu odgovoren, zato naj gospodje člani krajnega šolskega sveta store, kar je v tem oziru treba.

mladi soprog, pripomogel je nemalo, kajti s svojo podobo in z lastnostmi bil je prav tak, da si je pridobil prijateljsvo tega, komur je v znamenje naklonjenosti podal ali stisnil roko. Gospa Felicija je bila ondaj neobičajno mlada, tako da bi bila mogla še nekoliko let ostati gospica, ne da bi se morala bati, da s tem ponudi opravljenim jezikom materijal za zlomiselnje opazke o usodnem starem devištvu. S tem je gotovo tudi rečeno, da se je na njenem obličji razcvitala krasota neporušene mladosti. No... to je bila rajskomila gospa, tem mileja, čim zgovornejša in laskavejša je bila. Posebno mil utis pa mi je delala vzajemna ljubezen obeh teh ljudij. Kadarkoli smo se kam odpeljali, vselej nas je spremljala ogromna zaloga robcev, pledov in inih predmetov varujočih prehlajenja, s katerih se vsem ljudem nepomenljivemu novoporočencu niti ne sanja. „Ko bi bilo zvečer hladno!“ zaklicala je gospa Felicija, ter zavrnila za svojega možička svrbnik. „Da, ko bi bilo zvečer hladno!“ ponavljal je ženin, nakladaje na svoja ramena soprogino mantiljo, šal in še Bog zna kake reči volnene in suknjene. Bilo pa je takih mnogovrstnih rečij toliko, da, ko je zvečer res nastal hlad — ostala je i za me neka preostala mantilja. (Dalje prih.)

— (Iz Tržiča) se nam piše: V Vašem cenj. listu št. 22. smo čitali, da se je ubil Adolf Keindl na Jesenicah, kar je pa napačno. Adolf Keindl bil je kot knjigovodja blizu 14 dni v Tržiči pri tvrki Mally & Demberger ter je tukaj v nedeljo po noči, idoč iz kavarne, pri mostu v Bistrico padel in se nбил. Isti bil je rodom iz Prage ne z Nemškega.

— (Živinoreja na Kranjskem) lepo napreduje. To se je videlo na sv. Pavla semnji v Ljubljani. Na sejmišči stala je jako lepa goveja živina, ki se sedaj razpečava v Italijo, na Dunaj, Koroško in celo na Češko. Na sv. Pavla semnji kupil je živinski trgovec s Češkega dvajset kranjskih volov za pitanje. To je lepo priznanje za domačo govedorejo in želeli bi bilo, da bi skoro tudi pri konjereji pokazali se jednaki uspehi.

— (Nesreča pri vasovanji.) Ljubezni in vina poln šel je tukaj Pavel Lackner služeč v hotelu „pri avstrijskem caru“ v Zagrebu k svojej dragi. Zaradi vinjenosti pa pade raz odprto okno na dvorišče in si zlomi nogo, drugo jutro je v bolnici umrl. Slučajno se imenuje tudi tista ulica „Krvavi most“.

— (Narodna čitalnica v Kranji) ima dne 15. februarja 1890 maskarado, ki obeta po statih sijajna, ker se kaže mnogo zanimanja za to veselico. — Natančneje določbe objavile se bodo v kratkem.

— (Litijško pevsko društvo) priredi dne 2. februarja t. l. zabavni večer s petjem in plesom v gostilni „Na pošti“ in ob enem odhodnico tega društva pevovodje g. Josipa Cepudra Gospodje neudje plačajo 50 kr. ustopnine, a gg. udje in dame so ustopnine prosti. Vstop je dovoljen le povabljenim. Odbor.

— (Vabila k Vodnikovim svečanostim,) katero priredita „Narodna čitalnica Novomeška“ in „Dolenjsko pevsko društvo“ svojim društvenikom dne 1. februarja 1890 v prostorih „Narodnega doma“. Vspored koncerta pod vodstvom g. pevovodje Karla Langerja: 1. K. Langer: „Veseli Kranjci“, potpouri. Gode meščanska godba. 2. Anton Förster: „Samo“. Besede Simona Jenka. Moški zbor. 3. Jos. Netzer: „Gostba“. Besede L. Uhlanda, posl. R. P. Solokvartet za ženske glasove. 4. Fr. Gerbič: „Bučelar“. Ženski zbor z orkestrom. 5. Fr. Gerbič: „Barkarola“. Besede skladateljeve. Mešan zbor z bariton-solom. Potem: Sijajen ples, pri katerem gode oddelek meščanske godbe. Začetek točno ob 8. uri zvečer.

— Vipavska čitalnica) priredi veselico v nedeljo dne 2. svečana 1890 l. v svojih prostorih. Vspored: 1. Pozdrav gostov. 2. Dr. Ipavec: „Domovini“. 3. „Pod lipo“, pesem. 4. Klinar: „Slepec“. 5. Pogačnik: „Brambovska“. 6. Igra: „Zorko“, podoba iz dijaškega življenja. 7. Šaljivi prizor. 8. Ples. Začetek točno ob 1/2 8. uri zvečer. Ustopnina 30 kr.; sedež 20 kr.; k plesu 1 gld. Radodarnosti se ne stavijo meje K obilni udeležbi uljudno vabi odbor.

— (Čitalnica v Kviškem pri Gorici) priredi 2. februarja t. l. občni zbor s sledečim dnevnim redom: 1. Pozdrav in nagovor predsednikov. 2. Poročilo tajnikovo. 3. Poročilo blagajnikovo o preteklem letu in o preudarku za bodoče leto. 4. Morebitni predlogi. 5. Volitev novega odbora. K obilni udeležbi vabi odbor.

— (Vabilo k občnemu zboru okrajne posojilnice na Krškem,) ki bode v nedeljo 23. februarja 1890 l. ob 10. uri dopoldne v šolskem poslopji. Dnevni red: 1. Nagovor ravnatelja. 2. Račun načelstva in poročilo preglednikov. 3. Poročilo o izključbi nekaterih udov. 4. Volitev načelstva. 5. Volitev preglednikov. 6. Nasveti.

— (Okrajna posojilnica na Krškem) imela je v letu preteklem 38.044 gold. 41 kr. dohodkov in z uštetim naloženim denarjem in gotovino jednoliko razhodkov. Deleži zadrušnikov znašali so 5684 gold. 53 kr., hranilne uloge 17.973 gold. 71 kr., prihranjena zaloga 339 gold. 63 kr. Načelstvo je imelo v teku leta 51 sej, v katerih se je sprejelo 102 nova uda in dovolilo 147 zadrušnikom posojila. 13 družabnikov je mej letom izstopilo, 4 so umrli; pri zadruzi je ostalo konec leta 268 zadrušnikov. Zadruga daje od hranilnih ulog in od deležev zadrušnikov 4%, jemlje pa od danih posojil 6% obresti. Največje jedenkratno posojilo je bilo 700 gold., najmanjše 5 gold. Posojila se dajejo na menice in ne čez šestmesečen obrok. 191 udom se je posojilo podaljšalo. Hranilničarjev je bilo pri zadruzi 81; največja jedenkratna hranilna uloga je bila 1100 gold.;

najmanjša 50 kr. V teku l. 1889 je bilo treba 5 dolžnikov tožiti. V zmislu § 37 zadrudnih pravil predlagajo načelniki in nadzorniki občnemu zboru, da se od čistega dobička izplačajo še 2% obresti kot dividenda (delnina) k deležem vseh let onim zadrušnikom, kateri niso kredita pri zadruzi iskali, da se odloči 25 gold. v dobre namene, ostalo pa dene v prihranjeno zalogo v pokritev mogoče zgube.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Dunaj 29. januarja. Danes dopoldne ob 9. uri prišla sta dva tujca v pisarno Dunavskega parobrodškega društva v Nussdorfu ter vprašala uradnika Teodarja Antona za neko pojasnilo. Ko je poslednji pogledal v neko knjigo, vrgla sta mu polno pest paprike v obraz. Potem sta hitro odprla blagajnico, v kateri so ključti tičali in odnesla 1700 gold. gotovine, uro in ključke. Predno je Anton prišel k zavesti, sta zlodejca že ubežala.

Reka 29. januarja. Zdravje grofa Andrássyja je zopet neugodno.

Rim 29. januarja. Hripa pričela je tudi v Vatikanu. Zboleli so za njo kardinali Parrochi, Hohenlohe in Bianchi in tajnik propagandske kongregacije Jacobini.

Berolin 29. januarja. „Berliner Börsencourier“ javlja, da je novo štiriodstotno rusko posojilo za konvertovanje v znesku 360 milijonov frankov zagotovljeno.

Dunaj 30. januarja. Vojaški škof Gruscha imenovan nadškofom Dunajskim.

Dunaj 30. januarja. Cesar šel zjutraj v kapucinsko cerkev in ostal dlje časa pri Rudolfovi krsti. Istodobno bili sta cesarica in Valerija v Jožefovi kapeli v dvorci pri tihi maši. Ob 10. uri dopoldne peljali se cesar, cesarica in Valerija v Mayerling, bili pri maši zadušnici v novi kapeli. Na cesarjevičovo krsto položili so se nebrojni venci, pred vsemi venci cesaričinje in hčere. Jutranji listi priobčujejo povodom obletnice cesarjevičeve smrti članke, v katerih se z najsrčnejšimi besedami spominjajo izrednih duševnih lastnostij pokojnega cesarjeviča ter občudujejo uzvišenega vladarja, ki niti v brezmerni očetovski bolesi ni pozabil svete dolžnosti vladarjeve. Skoro vsi ogerški in provincijalni listi prinašajo povodom žalnega dne patrijotične pojave, v katerih se proslavlja dušna krepost in dolžnostno čustvo cesarjevo, se izreka zahvala narodov in izreka nada, da se povrne narodni mir v Avstriji.

Razne vesti.

* (Car in francoski bankir.) Pripoveduje se, da je francoski bankir, povabljen k caru na čaj dejal laskavo carju, držečemu čašo v roki: „Vaše Veličanstvo obdržujete mir evropski ravno tako varno, kakor sedaj čašo, iz katere pijete.“ Na kar mu cesar smehlja odgovori: „No potem bi ne dejal mir tako hitro od sebe, kakor sedaj to čašo devljam.“

* (Iz dežele krvi in železa.) Kakor se čuje in piše, so se tudi v blaženem „rajhu“ docela naveličali krvavih dvobojev, katere so prej dovolili kot „irritamentum furoris germanici.“ Sedanji nemški cesar sam želi to v Nemčiji posebno globoko ukoreninjeno navado odpraviti. Častniki, kateri druge izzivajo k dvoboju, naj se po mnenju cesarjevem odpuste iz vojske, kedar je od boriteljev kdo ubit. Tak čin od vlade pomiril bi razdraženo kri ne samo pruskim oficirjem, marveč tudi nemškimi „buršem.“

* (Obesjen) bil je v Varaždinu 27. januarja Jurij Jadvaj, ker je umoril staro mater svojo, katera je živela čisto sama v Varaždinu. Stara je bila že osemdeset let. Kdor je prišel k njej, prišel je le po opravih. Živela je ob svojem premoženju, katero ni bilo ravno veliko. V jutro 1. junija dobi jo pekarski učenec mrtvo na postelji. Prejšnji večer prišel je k njej unuk, po poslu čevljar od vojakov na odpust, a nihče sosedov ga ni videl. Ob treh zjutraj umoril je starko, udarivši jo s kladi v oči na glavi, potem je vzel dva zlata prstana in ušel. Začetkom hotel je tajiti vso krivdo, a sledujoč se je udal, misleč, da mu bo to odtegnilo smrtno kazn. Porotno sodišče v Varaždinu pa ga je obsodilo na vislice.

* (Uboj iz osvete.) Nepoznati lopovi so ukrali posestniku Ivanu Ličini v Brovnu v prejšnjej vojaške granici slanine vredne 15 gld. iz njegove shrambe. Ker je ukradenec sumil mladega Miho Kosulju iz Rudopolja, iz poznate tatinske in požigalske rodbine, nagovoril je svoja sinova, naj za kaznen ubijajo jednega izmed Kosuljevih. Posebno pa so sovražili oče in sinova Miho in njegova dva brata Ilijo in Petra. Neki dan našli so Miho v krčmi precej dobre volje in sklenili maščevati se. Okolu osme ure vračal se je mladeč pevajoč domov,

tedaj ga pa zgrabi Ličina in sinova in ga nekoliko sto korakov od hiše ubijejo.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji
za vse leto gld. 4.60; za pol leta
gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Tuji:

29. januarja

Pri **Stonu**: Pick iz Frankobroda. — Praschniker iz Toplice. — Pollak, Stögerer, Weinberger z Dunaja. — Aufmutter iz Grada. — Moravec iz Beljaka. — Klinar iz Bleda. Fuchs s Tirolskega. — Osin iz Kranja.

Pri **Malič**: Ilek, Baruch, Gosović z Dunaja. — Golop iz Kranja.

Pri **Avstrijskem cesarji**: Mozzil iz Benetk. — Krek iz Škofje Loke.

Pri **južnem kolodvoru**: Viereckl iz Trsta. — Wolf iz Ptuj. — Wrann z Dunaja.

Meteorologično poročilo.

Dan	Cas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-kriina v mm.
29. jan.	7. zjutraj	731.2 mm.	7.2° C	sl. jz.	obl.	0-30 mm.
	2. popol.	730.4 mm.	9.2° C	sl. jz.	obl.	
	9. zvečer	730.4 mm.	6.0° C	sl. jz.	obl.	dežja.

Srednja temperatura 7.5°, za 8.8° nad normalom.

Dunajska borza

dné 30. januarja t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	gld. 88.45	—	gld. 88.95
Srebrna renta	88.60	—	88.95
Zlata renta	109.75	—	109.90
5% marca renta	101.75	—	101.85
Akcije narodne banke	934.—	—	937.—
Kreditne akcije	324.25	—	324.75
London	118.20	—	118.20
Srebro	—	—	—
Napol.	9.38 1/2	—	9.37 1/2
C. kr. cekini	5.57	—	5.58
Nemške marke	57.72 1/2	—	57.70
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	133 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	176	75
Ogerska zlata renta 4%	103	50	—
Ogerska papirna renta 5%	99	40	—
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	121	75
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	116	75	—
Kreditne srečke	100 gld.	183	—
Rudolfove srečke	10	19	50
Akcije anglo-avstr. banke	120	167	40
Tramway-društ. velj. 170 gld. a. v.	221	50	—

Zahvala.

Za sočutje mej boleznijo in ob smrti moje sestre

MARIJE PFEIFER

ter za časteče spremstvo k poslednjemu počitku in za lepe darovane vence hrekam najiskrenejšo zahvalo.

Fran Pfeifer

(85)

c. kr. računski nadzvetnik.

Frančiška in Fran Papa, nadučitelj v Škofji Loki, ter otroci **Fran**, **Mici** in **Gustav** naznanjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znan-cem pretužno vest, da je njih ljubček

TELKO RAFAEL

učenec II. razreda ljudske šole

danes popoldne ob 5. uri, v starosti 8 let, po kratki, mučni bolezni preselil se v večnost.

Pogreb bo v petek 31. januarja ob 3. uri popoldne na pokopališču v Stari Loki. (84)

Škofja Loka, dne 29. januarja 1890.

Na najnovejši in najboljši način

umetne

(1083—8)

zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja plombo-vanja in vse zobne operacije, — odstranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živca

zobozdravnik A. Paichel,

poleg Hradskega (čevljarskega) mostu, I. nadstropje.

Trgovski pomočnik

z dobrimi spričevali išče službe v prodajalnici z me-šanin blagom ali v kakem skladišču. — Ponudbe pod „100“ naj se pošiljajo upravnistvu „Slovenskega Na-roda“.

(74—2)

Posestvo

Podkloštrom,

(86—1)

na katerem je kovaška obrt z vodno močjo v najbolj-šem obratu in se lahko 13 oral gozda poseka, proda se iz proste roke ali pa tudi dá v najem. Posebno je pripravno za malo tovarno, kovaško obrt ali lesno tr-govino. — Na pismena vprašanja odgovarja iz prijaznosti gospod **Fr. Kaube**, gostilničar v čitalnici v Ljubljani.

IVAN JAX

v Ljubljani.

Velika zaloga
šivalnih strojev
za rodovine in obrtnike.

Cenike
pošiljam
zastonj in
franko.

(942—12)

Zahvala.

Ginjani po dokazih tolikega sočutja ob smrti in pogrebu našega ljubljenega, nepozabljivega očeta, oziroma tasta in starega očeta, gospoda

Antona Jeršan-a

posestnika in trgovca

izrekamo visokočastiti duhovščini, posebno gg. dekanu Cerknjškemu, župniku Planinskemu in domačemu župniku, dalje pre-blagorodnemu gospodu okrajnemu glavarju Logaškemu, deželnemu gozdnemu nadzorniku g. Goll-u, oskrbniku g. Reismüller ju in vsem c. kr. uradnikom, slavnemu pevskeemu zboru za ganljivo petje, posebno gg. učiteljem okraja, slavnim županstvom, slavnemu okrajnemu šolskemu svetu in šolskim vodstvom, vsem da-rovalcem krasnih vencev, kakor tudi mnogoštevilnim spremljeval-cem ranjega k večnemu počitku, svojo najprisrčnejšo zahvalo.

Unec, dne 29. januarja 1889.

(82)

Žalujejo hčere, zetje in unuki.

pustne krofe

kateri se bodo dobivali ves predpustni čas vsak dan pri podpisnem.

(21—4)

Tudi opozarjam na najfinejše, vsak dan sveže

sladne pekarije.

JAKOB ZALAZNIK

na Starem trgu št. 21.

Lohse-ov Extraits quadruples.

Lohse-ove šmarnice

Lohse-ov Heliotrope blanc

Lohse-ova zlata lilija.

Novo!! Lohse-ov Peau d'Espagne. Novo!!

Gustav Lohse, 46 Jäger-Strasse, Berlin,

dvorni parfumeur.

(719—31)

Dobivajo se v vseh prodajalnicah parfuma in galanterijskega blaga.